

portorožan

Štev./Nº 6 * junij / giugno 1992 * * * * * letnik/anno II

P O R T O R O Ž A N I

Brez klica. Ne gre za apel, za sporočilo, vabilo, nihče se ne obrača na nas. Gre za razmislek o nas in za nas.

Bernardin, Lucija, Beli križ. Trikotnik z geografskim imenom Portorož. Po zadnjem popisu je tu 3.162 stalnih prebivalcev, med njimi 1.606 žensk in 1.556 moških. Skoraj na pare.

Za 1.075 gospodinjstev ali družin je na voljo 1.481 stanovanjskih enot. Malo nenavadno, v statističnem jeziku pa točno opredeljeno, da je v tem trikotniku 101 kmečko gospodinjstvo. Takih, ki bi se ukvarjali izključno s kmetijstvom, bi lahko našli na prste ene roke.

Suhoparna govorica številke pove marsikaj. Navidezno vse o Portorožu, prav malo ali pa nič pa o Portorožanih. Kdo smo? Kako živimo? Kako utripa življenje na stikališču med morjem in kopnim in na vzpetinah proti Belemu križu in Šentjanam?

Zadnje čase vse pogostejše slišimo, da se zelenje ne sme več umikati na novo zazidanim površinam. Pa ne zato, da bi mesto v zalivu rož (naš krajan Alojz Umek je iz listin izbrskal, da ime nima nič skupnega z "vrtnico", pač pa da izvir iz "luogo corroso da impeto d'acque", kar pomeni kraj, ki ga razjeda vodna sila) samozadovoljno obdržalo sedanje podobo. Pač pa zato, da bi se začeli vzpenjati v višje kvalitete življenja. Da bi se turizem, sinonim vsakdanjega utripa, povzpел na višjo raven. In z njim seveda tudi mi, ki tu prebivamo. Z nami pa tudi vse, kar sestavlja sončne in senčne strani našega vsakdanjika.

In kakšna je raven našega življenja zdaj? Vtis nemškega turista, ki že vrsto let prihaja v Portorož: "Iz leta v leto, kar prihajam sem, opažam, da dobiva Portorož obrise švicarsko zasnovanega, mediteransko razmetanega, človeško mikavnega, turistično pa enoličnega kraja. Kot da ljudem ne manjka denarja, primanjkuje pa jim idej."

Nam res manjka idej? Sprehodimo se po prostoru, ki mu pravimo Portorož. Od hiše do hiše, pokukajmo malo čez dvoriščne ograje. Vsak na novo pozidan košček brežine odkriva bogastvo idej: o zazidavi, o ureditvi, o opremljenosti. Pa tudi o kategorični govorici, to je moje. Z umetelnimi plotovi, hladnimi škarpami, zanemarjenimi živimi mejami smo se zaprli v svet "mojega". V njem smo srečni, v njem brskamo po smislu naše enkratnosti. Pred desetletji je vzniknila ideja, kako preseči plove in se iz sebe odpreti, da ne bi bili v samozadostnost svojega sveta ujeti posamezniki, temveč hkrati tudi krajin. Zamisel je ugasnila in razraslo se je zadovoljstvo, živeti za sebe.

Sprevmjena predstava o kvaliteti življenja?!

Pravzaprav je Portorož nastal v zadnjih desetletjih. Sedanji prebivalci smo prišli od vsepovsod. Vsak s svojo kulturo in svojimi življenjskimi navadami. In vsak je bolj ali manj zgradil okope okoli sebe. Morda iz bojazni, da bodo druge navade vdrle v njegov osebni svet. Zato živimo drug ob drugem leta in leta, ne da bi se poznali, ne da bi iskali v drugem dragotino človeškega.

Naš krajan Nino Spinelli je pred meseci za Portorožana rekel, da nimamo ne središča in ne privlačne povezovalne točke, ob kateri bi se tako kot nekdanj ponekod ob vaški lipi srečevali in iskali možnosti, da bi bolj postajali krajin in manj le prebivalci naselja, ki po razsežnosti "vas ni več", po vsebini "pa tudi mesto še ne".

V pogovorih o turizmu si naši poslovneži predstavljajo boljše kvaliteto kot sodobnejšo ponudbo, ki naj navzre tudi več cvenka. To je nedvomno del kvalitete. Še daleč pa ni vse. Več prisrčnega svetovljanstva in manj samozadostne zaplankanosti, več možnosti, da bo sleherni dan počitnikovanja pomenil tudi konec kulturne in občečloveške bogatitve, da bo pomenil človeško toplo in ne klečeplazno odprtost. Da bo vsak, ki prihaja v Portorož, zadovoljen, kako lepo je tu in da bomo prebivalci čutili, da ni le "moj", temveč tudi "naš" svet pod soncem.

Gustav Guzej

VANDALIZEM NAŠ VSAKDANJI

Turistična sezona je tu. Portorožani, ki od turizma živimo ali si z njim vsajboljšamo življenjski standard, si želimo, da bi se turistov kar trlo. Vendar bi vsi hoteli, da bi k nam prihajali le visoko omikani, kulturni in bogati gostje. Resnica pa je drugačna.

Prišli bodo umirjeni, ugledni, dobro stoječi turisti, a prišli bodo tudi oni, ki si jih ne želimo in za katere bi nekateri najraje pred Portorožem postavili znak, da jim je vstop prepovedan. Tako se bodo lokalnim razbijačem, pretepačem, razgrajačem, pijančkom, zvodnikom, objestnežem... In podobnim, poleti pridružili še drugi, ki bodo prišli od vsepovsod, željni lahke in hrupne zabave, popivanja...kdo ve česa še...

"Izvensezonskim", pretežno domačim uničevalcem svetilk, prometnih znakov, zelenic... se bodo torej pridružili še sezonski in škode bo še več. Kolikšen je problem vandalizma in kako "zgrabiti bika za roge" oz. kako se spopasti s tem pojavom, smo povprašali nekatere, ki se z njim, vsak s svojega vidika, poklicno srečujejo.

BESEDA UPRAVLJALCA JAVNIH POVRŠIN:

Komunalno-stanovanjsko podjetje "OKOLJE" Piran

1. Že dolgo vrsto let se soočamo z uničevanjem plažnih kabin, WC-jev in toboganske tehnike na centralni plaži v Portorožu. Samo letošnje pomlad smo utrpeli škodo, ki je bila ocenjena na okoli 400.000,00 SLT. Največjo škodo je utrpel tobogan. Po naši domnevi so nekateri mladci ponoči hoteli pognati tobogan, da bi se po njem spuščali.

Preblago je, če pravimo, da je metanje plastičnih kozarcev s portoroških pomolov v morje že skorajda vsakdanji pojav. Pri tem se človek težko otrse občutka, da mladi ljudje ne znajo spoštovati reda in čistoče.

2. Povsem običajen pojav je trganje rož, ki rastejo na gredicah v portoroških parkih. Pri tem je treba povedati da so, za razliko od kršiteljev iz prejšnje točke, storilci ("ljubitelji rož") občani vseh generacij. Skoraj nemogoče pa je ugotoviti, kdo so ti nabiralci cvetja.

3. Je pa še drugačne vrste "vandalizma", ki mu pravzaprav rečemo "pravni nered": v zadnjem času se je razširilo postavljanje različnih reklamnih tabel na javne zelenice, brez soglasij in dovoljenj. Takšna primera sta reklami za restavracijo "Fancy" in "Istra" v Portorožu. Pri tem ni zaskrbljujoče le vandalizem tistih, ki izvajajo nasilje nad javnimi zelenicami, pač pa tudi neobčutljivost, brezbržnost in ohromelost lokalne inšpekcije pri ugotavljanju odgovornosti.

4. Ob tem bi še radi omenili problem portoroške luke, kijo nekateri prevozniki brezpravno uporabljajo, kot npr. ladja "Svetko", katere lastnik je g. Tešič iz Kopra, največji kršitelj in povzročitelj nereda v luki pa je podjetje "Kompas" iz Portoroža.

Del odgovornosti za polzevo reševanje takšnih problemov je pripisati tudi počasnosti sodnih organov, ki nekatere postopke vlečejo že vrsto let.

Marko ZORMAN,
direktor sektorja za
turistično infrastrukturo

(Dalje na strani 3) ➡

Pripravljajo se spremembe dela zazidalnega načrta turističnega kompleksa "BERNARDIN" in sicer za športno rekreacijski center. Javna razgrnitev projektov je predvidena za konec junija in bo trajala mesec dni. Predvidoma pa bo 16.julija ob 19. uri v sejni dvorani KS Portorož javna obravnavna predlaganih sprememb.

Irena ŽIGO ali kako iz učenja narediti igro

Pričaka me že pri stranskih vratih portoroške osnovne šole, ker je glavni vhod zaklenjen. Kasneje izvem, da so tistega jutra otroci in učiteljice že doživeli preplah, saj jim je neznani ženski glas po telefonu sporočil, da je v šoli podtaknjena bomba. Vsi so morali zapustiti šolsko poslopje; poklicali so strokovnjake, ki so na srečo ugotovili, da je bil klac zgolj nesramna, objestna "šala", vendar so v šoli takoj postali previdnejši.

"Moje delo je pomembno, ne jaz..."

Fanta, ki iz bližnjega Centra za korekcijo sluha in govora pogosto prihaja na obisk k osnovnošolcem, nežno poboža po laseh in ga pobara, kako mu gre. To je učiteljica Irena ŽIGO. Zdi se mi, da iz nje veje toplina in - da je lepa. Z zamolklo rdečkastimi lasmi, žametnimi rjavimi očmi in s prijazno jamico v bradi.

Na dveh listih je že pripravila nekaj misli o svojem delu.

"Moje delo je pomembno, ne jaz", reče, ko ji povem, da bom poizkusila opisati njen portret, kdo pravzaprav je Irena Žigo. Ko preletim skrbno popisane liste, ki mi jih poda, pomislim, da je Irena Žigo po naravi sistematična, kar tudi sama potrdi, ko reče: "Rada imam red!"

Potem le izvem, da je doma iz Mirna, kjer je - po končani pedagoški akademiji v bližnji Novi Gorici - nekaj let tudi poučevala. Poročila se je s Pirančanom in ko se jima je rodila hči Polona, ki že končuje prvi razred, se je preselila k možu, v Piran. Šest let je že od tega. Najprej je bilo precej hudo, skoraj vsak konec tedna se je vračala domov. Ko pa gre danes kdaj na obisk v Miren, čuti, da je Portorož zdaj že postal njen pravi dom.

Rada ima izzive

Štiri leta je poučevala v piranski osnovni šoli. Ko so pred dvema letoma, v okviru načrtnega uvajanja integriranega pouka v Sloveniji, s takšnim eksperimentom začeli na portoroški osnovni šoli, so jo povabili k sodelovanju. Ker nenehno išče novih poti, je navdušeno sprejela izziv in se spoprijela z novim načinom pouka, ki zahteva več priprav in zagotovo tudi več znanja. Tega sicer ne reče, vendar za nov način poučevanja ni bila izbrana naključno; slutim, da je tudi pri "klasični" metodi pouka bila izredna učiteljica.

"Letos, ko eksperiment teče že drugo leto, gre lažje", pravi Irena Žigo, "lani pa smo se vsi, ki na Obali uvajamo integrirani pouk, morali pogosto sestajati, izmenjavati izkušnje in se posvetovati, kako naprej."

Ne pozabi poudariti, da ji je bila pri delu v veliko pomoč šolska psihologinja Breda Puhar.

"Učiteljica sem postala, ker... sem imela dobro učiteljico"

Vem, da so otroci in tudi njihovi starši navdušeni nad učiteljico Ireno, da jo imajo radi, zato jo povprašam, zakaj se je odločila, da bo poučevala.

"Odkar pomnim sem rada čuvala otroke, vedno sem z njimi hitro vzpostavila stik, najbrž zato, ker jih razumem." Malo še pomisli, potem se odloči: "Mogoče pa tudi zato, ker sem v prvem razredu imela zares dobro učiteljico."

Razred - kot velika družina

Integrirani pouk, ki se bo na portoroški osnovni šoli v jeseni nadaljeval v tretjem razredu in ponovno zajel prvošolčke, opušča togo po predmetih, petinštrideset minut trajajoče poučevanje. Zato šolskega zvonca skoraj ne uporabljajo! To naj bi bilo učenje z veseljem. Otroci mislijo, da se igrajo, v resnici pa se učijo. Z manj energije ohranijo veliko več znanja!

"Otroka upoštevam, tudi vse njegove odgovore, pa čeprav so nerodni."

Pri takšnem načinu pouka je izredno pomembno gibanje, ki ni omejeno zgolj na ure telovadbe: otroci se lahko sprehodijo po učilnici, v kateri tudi pogosto spreminjajo razpored klopi. Uporablja veliko gibanj, ki ob glasbi. Otrokom že od začetka novega načina pouka poizkuša vzbuditi občutek, da so kot družina: da so med sabo tovariši, da drug drugega poslušajo in si pomagajo.

Na začetkih uvajanja novega načina poučevanja so starši najbrž še bolj čakali ob strani, kaj se bo iz tega izcimilo. Zdaj pa jih je veliko postalo njenih najbolj vnetih strokovnih sodelavcev. Irena Žigo jim pravi "moji starši", "moji otroci", "moja Barbara"... tako da najprej ne razumem, da gre za njene učence in njihove starše. Kot bi zares bili ena sama velika družina, v kateri vsak skrbi drug za drugega.

"Najevčja vzpodbuda je moja beseda"

"Pri otrocih iščem znanja, ne neznanje", pojasni, "zato je tudi ocenjevanje drugačno, številčno ocenjevanje se začne šele v tretjem razredu." Pravzaprav meni, da otroci kaznovanja ne potrebujejo: "Otroku je največja vzpodbuda moja beseda, če mu na primer rečem, da sem z njegovim izdelkom zelo zadovoljna."

Ob koncu lanskega šolskega leta je svojim otrokom, skupaj z njihovimi starši, pripravila "Praznik črk", da bi proslavili pomemben dogodek, ko se otrok opismeni. Letos pa so se sprijateljili s sovrstniki iz osnovne šole v Mojstrani, s katerimi so si dlje časa dopisovali. Potem pa so jih tudi obiskali. Zdaj pa Portorožani svoje male prijatelje iz Mojstrane že nestrno (20. junija) pričakujejo v Portorožu.

Livija Sikur Zorman

"Že od vsega začetka sem iskala drugačne vire znanja, izven učilnice. Tako smo šli na ogled dedkovnega vinograda, učenčevega stanovanja, babičine ozimnice, domačih živali, skupaj s starši smo raziskovali naš park, živali in rastline v morju, preizkusili smo se v kuhanju..."

Take oblike dela spodbujajo otroke k ustvarjanju in raziskovanju, znanje in izkušnje so bogatejše. S takim načinom dela se res približujemo šoli po meri naših otrok. Nihče od staršev ne želi trde roke učitelja, ampak strpnega sodelavca, ki bo otroke nekaj naučil, naučil misliti, iskati nove poti (tudi iz stisk)."

Irena Žigo

Predstavljamo vam TERME

Portorož je bil že v 13. stoletju znan kot zdraviliški kraj. Benediktinci samostana sv. Lovrenca so z morskovo vodo in slanico zdravili revmatična obolenja. Leta 1830. so zgradili tu vilo San Lorenzo kot okrevališče avstroogrskih častnikov. Prava letnica portoroškega zdravstvenega turizma je 1891, ko so zgradili prve terme. Leta 1894 je novo zdravilišče začelo izpolnjevati svoje poslanstvo pod imenom Portorož. Sto let po nastanku organiziranega zdraviliškega turizma so terme v novem, sodobno zasnovanem poslopju in tehnično prvovrstno opremljenostjo stopile v krog naravnih morskih zdravilišč.

V zgodovini portoroških term so zlasti pomembni zdravniki Pirančan Giovanni dr. Lugani (na njegovo pobudo so zgradili prvo poslopje termalnega zdravilišča) Dunajčan dr. Pupini, ki je s svojim ugledom reklamiral kvalitetno zdravljenje s slanico po vsej Evropi. K njima bi morali pristeti še dr. E. Rigla in v zadnjih desetletjih dr. Antona Medveda, organizatorja sodobne ureditve term.

Zdravilni elementi

V termah, ki poslujejo v okviru hotelov Palace, zdravijo v kopelih z morskovo vodo, s slanico, blatnimi kopelmi, blatnimi oblogami, inhalacijami, fizioterapijo in akupunkturo. Zlasti je učinkovito zdravljenje pri boleznih lokomotornega aparata, nevroloških obolenjih, boleznih dihalnih organov, različnih ginekoloških obolenjih.

IN KDO JE KDO V TERMAH?

Petintridesetčlanska ekipa vodi dr. Mirana Malc, specialist fiziater, revmatolog, balneolog, akupunkturolog. Zdravniško ekipo sestavljata še dr. Jelenko Rostan, specialist interne medicine, balneolog, akupunkturolog in dr. Lepa Veljanovič, balneolog, akupunkturolog, specializant fizikalne medicine in rehabilitacije. Močno ekipo fizioterapevtov vodi Ivo Barbarič, ob njem pa so še višji fizioterapevti Sanja Floridan- Rihtar, Vanja Gantar, Maja Hren-Ban, Boža Povšnar in Slavica Varmuš. Medicinske sestre so: Loredana Bakija, Marina Ožbolt Vesna Ukmar in Helena Atelšek. Masersko ekipo sestavljajo Zdravko-Bizjak, Anton Kambič in Mirsada Mačinkovič. Za pristrčne stike z obiskovalci Term skrbita Irena Čuk, vodja recepcije in Adriana Virens, receptor. Terme imajo dva kopališka mojstra; to sta Karlo Orbanič in Nace Kohek. Potem je tu še vrsta bolničarjev in bolničark, ki delajo kot maserji oz. v kopelih: Vesna Žlogar, Ružica Kaludjer, Zorica Katara, Dušana Vukelič, Karmen Kos, Nihada Iriškič, Gilda Šepič, Mara Radešič in Josip Babič. Da je v hiši vse v redu, skrbi Fabio Stipančič, za higieno in snago v poslopju pa Zorica Murtezaj, Melanija Zonta, Razlija Pamuković, Radmila Radešič in Slavko Stanojevič.

Najevčja želja štiriletnega Portorožana, ki je 10. junija praznoval svoj rojstni dan, je bila: "Rad bi videl mojega predsednika Milana Kučana!". In ker je le-ta prav ta dan slavnostno odpiral italijansko gimnazijo v Portorožu, so mu starši lahko izpolnili veliko željo. Ko je mali videl svojega predsednika, je zaklical: "Mami, saj je skoraj tako majhen kot ti, ampak ni tako debel kot nono!" Predsednik Kučan je s prijaznim nasmeškom pospremil te bistrice ugotovitve svojega mladega državljanca.

ODMEVNA PRIPOROČILA PORTOROŠKIH TERM

Večina Portorožanov prav malo ve, kako zdravstveno uspešno, strokovno kvaliteto in turistično privlačna organizacija se skriva v arhitektonsko zanimivo zasnovanem posloju z napisom "TERME" na pročelju. Letos spomladi so imeli v Termah "dan odprtih vrat". Žal so to priložnost izkoristili le redki krajan, da bi spoznali, da Terme niso vabljiv hotelski privešek, temveč v turistični kraj vgrajena zdravstvena institucija. Kot vse kaže, pa bo že v bližnji prihodnosti Portorož tudi sinonim za Terme in obratno.

Po notranji ureditvi se lahko portoroške Terme uvrščajo v vrh podobnih institucij ne le v Sloveniji. Po pogojih, da postanejo ena vrhunskih institucij za akupunkturno zdravljenje, pa eno izmed pomembnih središč v Evropi, je dejal dr. Primož Rožman, predsednik slovenskega društva za orientarno medicino. V Termah je bil nedavno prvi popolni izobraževalni tečaj "Akupunktura in tradicionalna kitajska medicina", ki mu bodo sledili še drugi. Zanje so izbrali v Sloveniji tri središča in sicer v Ljubljani, v zdravilišču Topolišica in v

portoroških Termah.

Vstopanje Term v izobraževalni sistem o akupunkturi in tradicionalni kitajski medicini ne pomeni ozke specializacije, temveč širjenje spektra za učinkovito balneološko zdravljenje. V tem sklopu je akupunktura del tradicionalne kitajske medicine kot celostnega medicinskega sistema, ki je razvil svojevrstne preventivne, diagnostične, terapevtske in rehabilitacijske panoge, kot so tradicionalna kitajska propedeutika, patologija, patofiziologija, interna medicina, kirurgija, farmakologija, akupunktura, masaža in drugo.

Z vključevanjem Term v izobraževalni sistem o akupunkturi in tradicionalni kitajski medicini se bo Portorož predstavil tudi številnim slovenskim in tujim zdravnikom - seminaristom. Hkrati pa bo njihovo strokovno uveljavljanje odpiralo vrata Portorožu kot termalnemu zdravilišču, po okoliu privlačnem in visoki strokovnosti vse bolj znanem kraju.

Gustav Guzej

VANDALIZEM NAŠ VSAKDANJI (Nadaljevanje s 1. strani)

BESEDA NADZORNEGA ORGANA:

Komunalna inšpekcija občine Piran

Komunalna inšpekcija v skladu z Odlokom o varstvu, urejanju in videzu okolja (Uradne objave, št. 38/89) lahko ukrepa v primerih poškodovanja, prevračanja ali odstranitve na javnih mestih postavljenih smetnjakov, klopi, cvetličnih posod, oznak, prometnih znakov in drugih naprav, ki služijo primernemu videzu in čistoči naselja in okolja, ali če nekdo dela škodo na rastlinju in opremi zelenih površin. **Za kršitev je predpisana mandatna kazen v znesku 2.000,00 tolarjev.**

Pri opravljanju komunalnega nadzora je bilo v Portorožu ugotovljenih več primerov "vandalizma": uničenje, poškodovanje ali obračanje cestno prometne signalizacije (prometnih znakov, ogledal); poškodovanje električnih drogov in kandelabrov; uničenje klopi; trganje cvetic ali drugega okrasnega rastlinja in hoja po travi; prevračanje košev za smeti in zabojnikov ter metanje v morje; povzročanje škode na vozilih in drugih nepremičninah; uničenje stekel avtobusnih postajališč.

Na Valeti so neznanci (ali neznanec) okoli 7.6. t.l. razbili še eno steklo na avtobusnem postajališču. Pomladi so razbili že dve, lani pa eno steklo. Cena stekla je 160.000 tolarjev. Od januarja do marca 1992 so neznanci povzročili za 700.000 tolarjev škode, ko so na cesti Obala - od Koprške ceste do Lucije - razbijali klopi, luči, prevrnili dva kandelabra in vse koše za smeti ter uničili nekatere prometne znake. **Stroški postavitve prometnega znaka znašajo 24.000 tolarjev.**

V Portorožu na cesti Obala pri Sončni poti je bilo že dvakrat razbito na novo nameščeno prometno ogledalo. Pogosto ga neznanci tudi premaknejo tako, da ne služi svojemu namenu. **Cena novega ogledala je 13.000 tolarjev.**

Predvsem v centru Portoroža je veliko uničenih klopi. Bilo je nekaj primerov, ko so neznanci izruvali klopi skupaj z betonskimi podstavki.

Veliko je primerov trganja, ruvanja ali uničevanja rož in drugega okrasnega rastlinja, predvsem na sredinskem pasu ceste Obala ter iz cvetličnih korit. S hojo in prakiranjem se uničuje travnate površine (pri foto "Stipe", pri skladišču soli, pri bazenu hotela "Metropol", idr.).

Skozi predor med Portorožem in Strunjanom je prepovedan promet za vsa motorna vozila. Vendar so neznanci že večkrat polomili prometno signalizacijo in odstranili fizične ovire.

Na "udaru" so tudi igrala na otroških igriščih. Najpogosteje uničujejo gugalnice, ipd. Na igriščih je vse manj igral, ker upravitelj močno poškodovane odstrani.

Upravitelji v primerih poškodovanja ali uničenja predmetov, objektov ali stvari redko-

daj terjajo povrnitev škode od znanih storilcev. Tudi prijave policiji o povzročeni škodi so redke. Zaradi tega gredo sredstva za obnovo iz proračuna, storilci pa ostanejo neodkriti. Prav tako občani očividci ne obveščajo o povzročeni škodi.

Ob cesti Obala je veliko razbijanja okrasnih "balonov" javne razsvetljave in kraje žarnic.

Komunalna inšpekcija je našla povzročitelje dveh primerov škode na zelenih površinah. Zaradi parkiranja na zelenih površinah paje "pajek" odpeljal že veliko avtomobilov.

"Vandalizem" se pojavlja predvsem ponoči, v sezoni in ob koncu tedna. Povzročitelji so predvsem nasilne in vinjene osebe. Zato komunalna inšpekcija, glede na svoja pooblastila - pa čeprav ugotovi, kdo je kršitelj - težko ukrepa takoj na samem mestu. Pristojnejša za takšno ukrepanje je policija. Z boljšim nadzorom in prijavljanjem storilcev bi porast vandalizma lahko zmanjšali ali ga celo zaustavili.

V tem letu (do 31.5.1992) so bilav v občini Piran porabljeni naslednja sredstva za odpravo povzročenih škode:

- javna razsvetljava	1.071.830 SLT
- vertikalna prometna signalizacija	804.617 SLT
- popravilo klopi	106.026 SLT
- koši za smeti	63.938 SLT
SKUPAJ	2.046.414 SLT

Bogdan PAJEK,

komunalni inšpektor

Škodo v SLT ovrednotil Marjan GOLUBIČ, Občina Piran

BESEDA REPRESIVNEGA ORGANA:

Temeljno javno tožilstvo Koper - enota v Piranu

Pojav vandalizma je zagotovo aktualna tema, saj opazamo porast kaznivih dejanj z elementi nasilja tako nad ljudmi kot nad stvarmi. Pojavne oblike obravnavane problematike je moč uvrstiti pod **kaznivo dejanje (k.d.) poškodovanja tuje stvari** iz čl. 177 Slovenskega kazenskega zakona, kateri **sankcionira poškodovanje, uničenje ali povzročitev nerabnosti tuje stvari**. Predpisana pa je denarna ali zaporna kazen do treh let.

2.odstavek istega člena predvideva zaporno kazen od 6. mesecev do 5 let, če storilec s svojim dejanjem povzroči škodo, ki presega 15.000 SLT. Za kaznivo dejanje gre le, če je bilo storjeno naklepoma, torej namerno.

- V letih 1991 in 1992 je bilo 22 ovadb zoper 22 **polnoletnih storilcev** zaradi "poškodovanja tuje stvari". (Leta 1991 je bilo 8 ovadb, v tem letu pa jih je doslej bilo 14). V Piranu je bilo 10 primerov,

v Luciji 5, v Portorožu 6 in v Sečoveljah 1 ovadba. V 17. primerih so storilci domačini - torej prebivalci obalnih občin - v 5. primerih pa so storilci z bivališčem izven obalnega območja.

- Starostna struktura storilcev je: pod 21 let - 7, od 21 do 30 let - 10, nad 30 let - 5.

- V 10. primerih je oškodovano tako imenovano družbeno premoženje, v 12. pa zasebno. Nastala škoda zaradi teh kaznivih dejanj znaša 1.181.000 SLT. (Opozarjamo, da tukajšnja enota javnega tožilstva obravnava le polnoletne storilce. Mladoletniški kriminal obravnava Tožilstvo v Kopru. Prav tako nimamo podatkov o primerih, ko so storilci kazensko neodgovorni otroci, torej osebe mlajše od 14 let. Obe kategoriji pa sta gotovo udeleženi pri tovrstni kriminaliteti.)

- V letih '91 in '92 je bilo **skupno 38 kaznivih dejanj, ki bi jih uvrstili pod "vandalizem"**, storilci dejanja "poškodovanja tuje stvari" pa so ostali **neznani**. (V lanskem letu je bilo takšnih primerov 17, letos pa doslej 21.)

V Piranu je bilo 14 primerov, v Luciji 9, v Portorožu 13 in v Sečoveljah 2.

V polovici primerov je bilo oškodovano družbeno premoženje, v polovici pa zasebno. Povzročena škoda znaša 1.370.000 SLT.

Kaznivih dejanj pri katerih ostajajo storilci neodkriti, je največ v nočnem času. Praktično je le od uspešnosti policije ali od javljanja naključnih očividcev odvisno ali bodo odkrili storilca (storilce).

Upoštevajte 148. in 149. člen Zakona o kazenskem postopku so dolžni ta kazniva dejanja prijavljati vsi državni organi, podjetja in občani.

Kot izrazito represiven organ vidimo možnost preprečevanja tovrstne kriminalitete in uspešnega boja zoper njo predvsem v hitrem postopku ter v primerno strogih, generalno preventivno odmevnih, kazenskih sankcijah. **Sodišča se pri tem praviloma zadovoljujejo z Izrekom kratkotrajnih prostostnih kazni, pogojno odloženih za kratek rok.**

Zlasti pa se zdi učinkovito storilcu naložiti, da povrne povzročeno škodo. Pri uveljavljanju povrnitve škode pa bi morali biti dosledni in jo v vsakem primeru izterjati.

Končno lahko t.i.m. "vandalizem" uvrstimo tudi pod k.d. nasilniškega obnašanja, katerega storilec, ki moti javni red tako, da se brezobzirno ali predrzno obnaša. Pogoj za takšno obravnavanje pa je, da storilčevo prejšnje življenje kaže nagnjenost k takšnemu obnašanju. Tovrstnih ovadb pa doslej nismo prejeli.

Aleš MURKO, vodja enote, namestnik javnega tožilca

(Uredništvo je tekst g.A.Murka poenostavilo, da bi ga lažje razumeli tudi pravno nepodkovani bralci.)

ACTIVA

PRAVA POSLOVNA ODLOČITEV

KER JE PLAČEVANJE PREPROSTO

KER JE PLAČILO RAČUNOV ODLOŽENO

KER VAM OMOGOČA KORIŠČENJE VIŠJEGA
LIMITA

KER JO BOSTE LAHKO UPORABLJALI V TUJINI

Dobite jo v vseh poslovnih enotah
SPLOŠNE BANKE KOPER

LB SPLOŠNA BANKA KOPER
d.d. Koper

MI MED SEBOJ

Valentini in Leonu KLEMŠE s Sončne poti
iskrene čestitke ob rojstvu njune hčerke.

SOŽALJE

Mariji KRAGELJ z Letoviške poti iz-
rekamo sožalje ob smrti njenega brata in
sestre.

KS Portorož

ZAHVALA

Ob smrti mojega
dragega moža Staneta
PIKELC-a z Mirnega
kota v Portorožu, se zah-
valjujem vsem prijatel-
jem, sosedom in
sorodnikom za pomoč in izraze sožalja. Še
posebej se za tople poslovilne besede na
njegovem grobu zahvaljujem Venčeslavu
Pušniku..

Žena Mihaela

PRIDOBITE SI "ROŽO PORTOROŽA '92"

Tudi letos Hortikulturno
društvo Portorož pripravlja
tradicionalno tekmovanje
za "Rožo Portoroža".
Naše ocenjevalne skupine
so že v tem mesecu začele
s pregledovanjem ure-
jenosti okolice zasebnih
hiš, stanovanjskih blokov,
šol in vrtcev, hotelov, res-
tavracij... in drugih javnih
površin v občini Piran, ki bo
trajalo vse do konca sep-
tembra meseca.

Hortikulturno društvo
bo za najlepše urejeno
okolico podelilo "Rožo
Portoroža".

O podelitvi nagrade (pa
tudi o morebitni podelitvi
graje za najbolj neurejeno
okolico) Vas bomo obves-
tili ob koncu ocenjevalne
akcije.

Želimo vam veliko
veselja pri urejanju svojih
zelenic!

DOBER DAN VLJUDNOST:

Kdo je najbolj vljudna prodajalka
v Portorožu?

V prejšnji številki "Portorožana" smo govorili o vljud-
nosti. Prosili smo vas, drage bralke in bralci, da glasujete
za najbolj vljudno(-ega) prodajalko(-ca) ali uslužbenko(-
ca) v javnem uradu. No, z glasovnicami nas niste ravno
zasuli, n.p. da zato, ker smo "pozabili" objaviti, da bomo
med glasovalci izžrebali tistega, ki mu bomo podelili
nagrado.

Kljub temu da so se kupci trgovine MINICOOP pri
glasovanju dobro organizirali, jim ni uspelo, da bi kateri
od njihovih prodajalk ali prodajalcev dobil kot posameznik
največ glasov.

V uredništvo smo največ glasov prejeli za Darjo
GRZINIČ, ki prodaja v marketu **MERCATOR-DEGRO**
štev. 2 (pri avtobusni postaji v Portorožu).

**Najbolj vljudna prodajalka v Portorožu je torej
DARJA GRZINIČ iz Mercator-Degroja.** (Bolje jo bomo
poizkusili predstaviti v naslednji številki).

Podjetje **MERCATOR-DEGRO** smo po izteku akcije
zaposlili, naj za tako laskav naslov, ki si ga je pridobila
njihova prodajalka, odstopijo nagrado, ki jo bomo v ured-
ništvu podelili izžrebanemu glasovalcu.

V **Mercator-Degroju** so pripravili s prehrambenimi
izdelki napolnjeno košarico. Naš glavni in odgovorni ured-
nik pa je med vsemi glasovalci, ki so napisali tudi svoje
podatke, izžrebal

Jagodo BATALO, Vilfanova 1, Portorož.

Izžrebano bralko vabimo, da nagrado, ki jo podeljuje
MERCATOR-DEGRO, dvigne v našem uredništvu (KS
Portorož, Obala 16) vsak delovnik od 8. do 12., v sredo
lahko tudi popoldne.

Srečno "Kekec", bonjour "Mignon"

Obnavljanje notranje opreme slaščičarne "Kekec" pri hotelu "Riviera" je trajalo kar precej (beri preveč) časa... No, končno je bila sredi meseca otvoritev prenovljene slaščičarne, ki ima - kot se spodobi - tudi novo ime: "Mignon". Bil je že skrajni čas, da je bivši "Kekec" zamenjal kričečo, živo oranžno opremo, kakršna je bila moderna v sedemdesetih letih.

Lahkotni, rumeni toni in novo ime obetajo tudi boljše, bolj prefinjeno ponudbo slaščičarskih dobrot.

Pobereš le, kar je še dobro ...

Aleš Medvešček iz Pirana je zadnjo januarsko noč letošnjega leta zapeljal s stare ceste, ki pelje v Strunjan, se skotalil s svojim avtom ZASTAVA 126 po pobočju in pristal med drevjem in grmovjem. Na srečo si najbrž ni storil nič hujšega, s svojega vozila pa je pobral vse, kar se mu je zdelo še uporabno: motor, kolesa, okraske..., lupino pa je kar pustil, da počasi razpade... Najbrž ni pomislil, da razpadajoča ploščevina onesnažuje okolje... Inšpekcija mu je naložila, da vozilo odstrani.

Do popolne elegance še nekaj malega manjka

Novo podobo si je pridobila tudi zlatarna "Pavlovski", ki ima prostor na vogalu tako imenovanega objekta "Jadrani". Za izložbo z nakitom in urami bi zdaj rekli, da je "elegančna", kar je najbrž lastnik zlatarne tudi hotel. No, "noblesse oblige", pravijo, zato sta tudi cementna cvetlična lonca, nedaleč stran od izložbe, zasijala v novih barvah.

In če bi vrtnarji še bolje negovali zelenico ob zlatarni, bi najbrž tudi marjetice na gredici sredi nje - končno povzdignile žalostne glavice!

Pa če bi kdo bolj vestno skrbel še za aktualnost vsebine reklamnih oglasov in obvestil na oglasnih deskah ob zelenici - bi bila podoba elegance popolna...

Cvetlice in zelenice ne znajo govoriti, mar ne...?

Ker smo zgoraj že načeli problematiko reklamnih oglasov in podobnega, naj s tem nadaljujemo. Novi in malo manj novi podjetniki, obrtniki, gostinci, trgovci... bi radi čimbolj in čimprej uspeli (obogateli)... Kar je sicer lahko zavidanja vredno stremljenje. Vendar pa nekateri pozabijo na vsa pravila in ne vedo (več), kaj je dobro in kaj ni, kaj se sme in česa ne... Tako mislijo, da svoje reklamne napise, table, rekvizite... lahko postavijo kamorkoli, ne da bi kogarkoli povprašali za dovoljenje. Verjetno najbolj v nebo vpijoče je primer pizzerije "FANCY", ki domuje v objektu ob plaži pod hotelom GH "Metropol". Svoje nemajhne reklamne rekvizite je posejala tako rekoč po vseh portoroških zelenicah. Nazadnje je lastnik tega lokala postavil obeležje svojega gostišča še na dveh mestih na zelenici med obema voznima pasovoma.

Razumljiva je želja vsakogar, ki karkoli reklamira, da bi bilo njegovo sporočilo čimbolj učinkovito in na vidnem mestu... Vendar, predstavljajte si, da vsak lokal (trgovina, gostišče, agencija, zasebni sobodajalci... itd.) postavi na zelenico sredi štiripasovnice svojo reklamo!

Najbrž kmalu ne bi več rasla ne drevesa, ne cvetice, namesto njih bi bila džungla napisov, če zdaj ta problem radikaliziramo do skrajnosti.

Koliko bi se potrošnik še znašel in se sploh hotel odločiti v takšnem reklamnem gozdu, pa je druga pesem.

Vsevprek postavljene reklamne table in napisi pa so samo dokaz več, da živimo v pravni džungli.

Kdo je rekel, da pozabljam na dvojezičnost? Celo "bantu" italijanščina je v uporabi!

Prav slabo reklamo si je naredilo podjetje "BRODOCK", d.o.o. iz Ljubljane, ki je v maju mesecu pripravilo akcijsko prodajo v svojem "duty free shop"-u v Piranu.

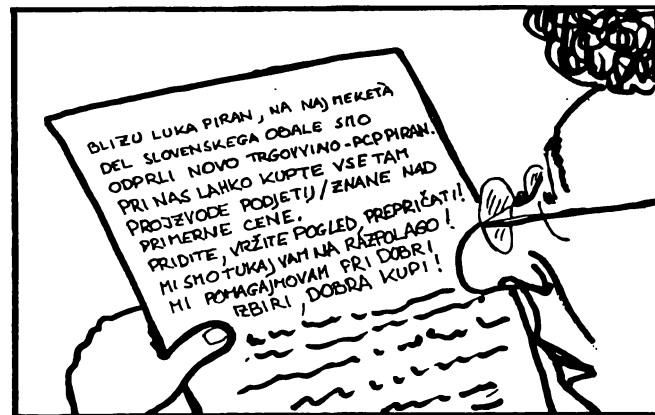
Reklamne letake so delili na zapor pred Piranom, eden je prišel v roke tudi naši (tajni) agentki. Najbrž so lastniki podjetja želeli v svojo trgovino privabiti čimveč italijanskih kupcev - s konvertibilno valuto v žepu. Vendar, če je kateri prebral reklamno obvestilo podjetja "BRODOCK", ga zagotovo v njihov duty free shop ni bilo!

No, tišči, ki znate italijansko, si raje preberite "bantu" italijanski jezik, ki je bil uporabljen na reklamnem oglasu:

VICINO PORTO DI PIRANO, AL PIU BELA PARTE DI COSTA SLOVENA ABBIAMO APERTO UN NEGOZZIO NUOVO - PCP PIRANO.

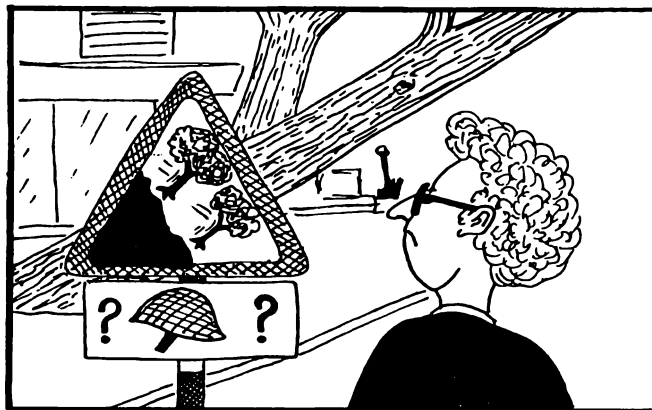
DA NOI POTETE COMPRARE TUTTI I PRODOTTI DI DITTE/CONSCIUTE SUL PREZZI CONVENIENTI. VENITE, DATE UN OCCHIATA, CONVINCERVI!!

NOI SIAMO QUI A VOSTRA DISPOSIZIONE! NOI AIUTIAMOVI FARE UNA SCELTA BUONA, UNA BUONA COMPRA!

Solza za borovcem

Kaže, da osmeseletnega mogočnega borovca pred stavbo Splošne plovbe v Portorožu, ki se iz dneva v dan bolj nevarno nagiba (od septembra do novembra lani se je npr. nagnil še za 70 cm) - kljub vsem

prizadevanjem ljubiteljev dreves - ne bo mogoče rešiti. Korenine drevesa so že tako poškodovane, da več nima trdne opore v zemlji in najbrž bo morali stari oči vzeti slovo, kajti danes, jutri lahko zgrmi komu - ne daj bog - na glavo!

Oktober pa spet

Konec maja je Club Terme priredil družabno srečanje za svoje člane, s katerim so dejavnost kluba zaključili do oktobra, ko bodo z rekreacijskim programom nadaljevali. Člani kluba so si na video posnetku lahko ogledali tudi svoje telovadne sposobnosti, najbolj zvesti pa bodo oktobra nagrajeni z brezplačno članarino.

Za zaključek sezone so člane kluba pogostili s torto, brez cocktaila pa tudi ni šlo.

Varno skozi predor do Strunjana

V predoru pod Valetu, ki ga je občina Piran letos pomladi asfaltirala, je podjetje FELOLUX iz Padne nedavno napeljalo še javno razsvetljavo. Za varno peš pot skozi tunel je torej poskrbeljono.

Portorožan in Cankarjev dom

Na nedavni "okrogli mizi" v

sodobnega časa. Brez kakšne domišljivosti lahko zapišemo, da je misel, takrat poudarjena s prvim prispevkom dr. Saše Žužek-Rešek, prevladovala tudi na ljubljanski "okrogli mizi".

Cvetna pot je dočkala svetlejši dni

Upravni organ občine Piran je izdal odločbo o priglasitvi del za ureditev Cvetne poti (asfaltiranje cestišča...) in za napeljavno javne razsvetljave na tej poti. Zdaj nam ne preostane drugega, kot da čakamo na delavce.

Lastovk pa ni več...

Nekoč so bile v našem kraju. Celo podelala se mi je nekoč ena na glavo - zagotovo nehoti - ko je gneznila ob obstranskem žlebu "Oriona", takratnega mojega bivališča.

Tista črnobela ptička, ki o njej pravijo, da ena sama še ne prinese pomladi - lastovka. Tista, ki jo opevajo, kot naprimer v takšnem napevu: "Partiranno le rondine dal mio paese freddo senza sole, la mia rondine e' partita non tornera mai piu'..."

Naš kraj ni mrzel in ne brez sonca, pa je vendarle, verjetno za vedno, odletela. Ni se vrnila več, ne ona, ne hčerka in tudi njena vnukinja ne. Njenega frfotanja ne vidimo več in tudi njenega nežnega čvkanja ne slišimo. Lastovka - rondinella je odletela in nas ne obišče več.

Zagotovo smo se ji v nečem hudo zamerili. Morda s tem, da njenega frfotanja pri nas nihče ni mogel več opaziti ne slišati. Kako neki naj tudi bi ob takem hrupu!

Samo ona - lastovka - je tako občutljiva, da tega ne prenese. Drugi so bolj odporni. Težko je zjutraj ob zori razlikovati, kdo je glasnejši: škranček, slavček, kos, vrabec ali kukavica. Tako glasno v zboru pojo, da le zakrknjenega zaspanca ali nekoga, ki je iz takega ali drugega vzroka prebde! vso noč, ne vržejo iz sna.

Lastovke - rondinelle pa med njimi že dolgo ni.

Mirko Kos

STUDENT TOURS, d.o.o.
P.E. AVTOBUSNI IN TAXI PREVOZI
Tomažičeva 3, PIRAN,
 tel./fax. 066/73-773

Ponujamo vam avtobusne storitve z malim avtobusom "RENAULT - MAS TERS - 35 D TURBO", nov 17+1 sedežni, opremljen za turistične vožnje, transferje, izlete, športna tekmovalja ipd. in sicer po cenah, ki veljajo od 1.6.1991:

a) ZA ŠOLE, ŠPORTNA IN KULTURNO UMETNIŠKA DRUŠTVA:

1. do 50 km (za 4 ure - kratak izlet ali podobno) je cena enotna - 80 DEM

2. nad 50 km - 0,70 DEM/km + 3 DEM/čakalno uro. Vozniku dnevnice ne plačate, ker je darilo našega podjetja.

b) ZA TURISTIČNE ORGANIZACIJE, HOTELE, PODJETJA IN DRUGE SKUPINE

1. do 50 km (za 4 ure - kratak izlet ali podobno) je cena enotna - 80 DEM

2. nad 50 km - 0,70 DEM/km + dnevnicna voznika 30 DEM

Vse storitve so plačljive v tolaški protivednosti z vsemi veljavnimi plačljivimi sredstvi po menjalniškem prodajnem tečaju Ljubljanske banke Koper na dan plačila.

Cene se v sezoni 1992 predvidoma ne bodo spreminjale.

V želji po dobrem in korektnem poslovanem sodelovanju vas lepo pozdravljamo

STUDENT TOURS

KAM NA KOPANJE :

Koliko Vas bo letošnje poletje stalo kopanje na portoroških plažah?

Osrednje portoroško kopališče v upravljanju Komunalnega podjetja "OKOLJE" ima naslednje cene:

Vstopnina z uporabo kabine za odrasle je 100 tolarjev, popoldanska karta po 13. uri pa stane 80 tolarjev. Za otroke je cena polovična. Možno je tudi kupiti abonma do največ dveh tednov, kar nanese 1.000 tolarjev.

Izposoja ležalnega stola stane 100, uporaba senčnika pa 120 tolarjev. Za prebivalce piranske občine - domačine je gotovo najbolj zanimiva (in dosegljiva) sezonska (letna) karta, ki stane za odrasle 250, za otroke pa 150 SLT.

Plaža Hotelov "Riviera" ima enak cenik.

Vstopnina za bazenski kompleks, s katerim upravlja GH "Metropoli", je 250 SLT, sezonskih kart ni.

Za vstop na plažo GH "Metropoli" plačajo zunanji gosti 100 SLT, otroci, stari do 10 let, pa imajo prost vstop. Sezonska karta za piranske občane (domačine) je 1.000 SLT.

Poglejmo še cene na kopališču **Hotela Ville PARK na Bernardinu**:

Vstopnina za odrasle je 200 SLT, za otroke pa 100 tolarjev. Na tem kopališču so cene nekoliko višje zaradi dveh bazenov. Tudi tukaj sezonske karte nimajo.

Cene zbrala: Snežna Rešek

FOTO COLOR LABORATORIJ

Obala 43 PORTOROŽ

Razvijanje
 filma in
 izdelava foto-
 grafij V ENI
 URI.
 Sviluppo pel-
 licola e
 stampa IN
 UN'ORA.

EXPRESS izdelava slik za dokumente.

Stampe IMMEDIATE per fototessere.

Cenjene stranke obveščamo, da smo se iz Pirana preselili v Portorož (pri bivši lekarni)!

Avvisiamo la gentile clientela che ci siamo trasferiti a Portorose (presso l'ex farmacia)!

LETOVANJE OTROK V DOMAČEM KRAJU

Športna zveza Piran (bivša ZTKO) letos prvič pripravlja program športnih aktivnosti za otroke od sedmega do enajstega leta starosti tudi v obdobju poletnih počitnic. Doslej se je - že enajst let - takšen program odvijal le v času zimskih šolskih počitnic.

Poletni športni program so imenovali "LETOVANJE V DOMAČEM KRAJU" in bo najbrž še posebej zanimiv za starše otrok zaposlenih v turizmu. Športne in razvedrilne aktivnosti (šola rokometu in plavanja, mini odbojka, tenis, kvizi...) bodo potekale na piranskem stadionu, v Fiesi in v Pionirskem domu.

Informacije o takšnem letovanju lahko dobite na Športni zvezi Piran, Levstikova 7, tel. 73-792!

POTROŠNIŠKA TRIBUNA: Bomo čistila in

V tokratni "Potrošniški tribuni" smo obiskali lucijski diskont (C), trgovino na drobno "Egon Horjak" (A), drogerijo Mercator-Degroja v Piranu in Portorožu (B), drogerijo "Kristal" pri diskontu v Luciji (D), drogerijo "Arabell" na Bernardinu (E) ter primerjali cene osnovnih toaletnih artiklov. Glede na to da zaradi vsakomesečne inflacije tudi te cene ne mirujejo, da pa je tečaj nemške marke že nekaj mesecev stabilen, smo si iz "Slovenskih novic" (z dne 29.5.1992) za lažjo primerjavo izposodili cene nekaterih toaletnih izdelkov iz sosednjega Trsta super market PAM (F). Splošna ugotovitev je, da so cene v naših drogerijah že skoraj izenačene s sosednjimi italijanskimi, ponekod pa so jih tudi presegle (npr. pralni praški, detergenti za posodo, peneče kopeli).

Skoraj smo se že navadili, da so cene naših

proizvajalcev z vsako pošiljko višje, preseneča pa, da si - ob mirujočem tečaju DEM - razni uvozniki (grosisti) dovolijo zvišati cene uvoženega blaga tudi do - 100 %! Nazoren primer so britvice "GILLETTE COUNTOUR", katerih cena je v treh mesecih poskočila od 284 na 559 tolarjev. (Drogerija ARABELL, Bernardin). Cena pralnega praška "DIXAN" (4,8 kg) pa je v roku enega meseca s 1.152 poskočila na 1.500 tolarjev.

Ker so cene uvoženih artiklov rastle po naslednjih stopnjah: izvozna cena artikla v Italiji, carina, marža uvoznika, marža grosista, marža prodajalca na drobno, na vse skupaj še prometni davek - lahko sklepamo, da se je pri nespremenjenem tečaju nemške marke, povečala predvsem marža uvoznika-grosista. Po splošnih pravilih naj bi znašale marže trgovcev na drobno od 20% do 30 %.

Izvedeli smo, da edina grosista - "Krka" Novo mesto in "Bayer" Ljubljana zahtevata v pogodbi

LOKAL - TRGOVINA:	A	
zobna pasta	138,00	137
šampon za lase 240 ml	170,00	170
šampon za lase 500 ml	299,00	298
penača kopel	332,00	332
krema	154,00	165
deo spray	204,00	209
toaletni papir	240,00	263
detergent za posodo	137,00	137
univerzalno čistilo	99,00	118
pralni prašek	263,00	278
mehčalec	150,00	149

A = Piran - Trgovina na drobno "Egon Horjak"
 B = Portorož in Piran - Drogerije
 C = Lucija - Diskont "Mercator Degroja"
 D = Lucija - Drogerija "Kristal"
 E = Bernardin - Drogerija "Arabell"
 F = Trst - Supermarket "PAM"

DOM JE DRAGOCEN

Tako, naposled smo domala vsi dobili možnost, da odkupimo stanovanja ali stanovanjske hiše, v katerih živimo. Imeli bomo lasten, čisto svoj dom. K prijetnim občutkom se prej ali slej prikrade skrb za vzdrževanje lastnine, plačila popravil, predvsem pa nas skrbi škoda, ki nenapovedano osušijo žepe in denarice.

Vabimo Vas, da del skrbi odložite na naša ramena. Pripravili smo zavarovalno PONUDBO ZA STANOVANJSKE BLOKE. Namenjena je skupinskemu zavarovanju stanovanjskega objekta. Skupine ločujemo v dve velikosti: do deset in več kakor deset stanovanjskih enot.

S ponudbo prihajajo tudi ugodnosti: 10% popust v primerih, ko je zavarovanje sklenilo več kakor deset stanovanj, in dodatnih 10% pri enkratnem plačilu premije. Na trajanje zavarovanja vam bomo kakor običajno odobrili tudi pogodbeni popust. Z devizno klavzulo smo zagotovili, da bodo zavarovalne vsote ohranile vrednost.

In kaj vsebuje ponudba?

Lastniki stanovanj v stanovanjskih blokih lahko v skupinskem paketu sklenejo:

- požarno zavarovanje bloka (osnovno in dodatna zavarovanja na I. riziko), gradbeni objekt zavarujemo v celoti: stene stanovanj skupaj z idealnimi deli.
- strojelomno zavarovanje (za več kakor 10 stanovanjskih enot), s katerimi zavarujemo vse skupne stroje, naprave, aparate in instalacije
- zavarovanje splošne civilne odgovornosti za stanovanjske bloke, v katerih je vgrajeno osebno dvigalo
- zavarovanje splošne civilne odgovornosti (za poškodbo ali smrt oseb in poškodbo stvari)

Nanizali smo vam osnovne informacije o naši ponudbi, ki povedo le, da je zanimiva in ugodna. Zanesljivo imate že pripravljenih vrsto vprašanj, na katera vam bomo z veseljem odgovorili. Zavrtite telefon in dogovorili se bomo za natančnejša pojasnila. Nasvidenje

agent, d.o.o.
pooblaščenca agencija
obala 107, Lucija
tel.: 76-715

Adriatic[®]
zavarovalna družba d.d.
assicurazioni s.p.a.

etne potrebščine spet kupovali v Trstu?

C	D	E	F
106,20	126,00	144,00	285,30
-	115,00	167,00	-
242,50	258,00	-	-
315,00	310,00	332,00	298,40
-	200,00	182,00	244,90
-	150,00	206,00	386,60
250,00	225,00	-	-
-	156,00	158,00	102,20
92,80	177,00	-	122,30
235,60	238,00	276,00	165,00
137,90	144,00	138,20	146,10

rjak* (na zelenjavnem trgu)
etor Degro

(iskontu)

maržo trgovca na drobno v višini 20 %. Drugi grosisti pa drobnim prodajalcem ne postavljajo nobenih pogojev, ampak dopuščajo prosto oblikovanje cen.

Oglejmo si še zaslužek države, ki si avtomatično, ob vsaki podražitvi, še sama napolni žepe s prometnim davkom, ki ga za naslednje artikle zaračuna v takšnih odstotkih:

- za pralni prašek brez fosfatov 10 %,
- za pene za lase in parfume 32 %,
- za šampone 20 %,
- za navadne kreme 32 %,
- za otroške kreme 20 % in
- za ostalo 20 %.

Tako na primer kupi trgovec 60 gramsko kremo "SOLEA" od grosista za 53 SLT, potrošniki pa zanjo odštejejo v trgovini 95 SLT. Trgovec tako zasluži okoli 19 tolarjev, država pa 23 tolarjev!

Po naključju pa smo odkrili, da je 60 g kreme

"SOLEA BABY", ki je obdavčena "le" z 20 % prometnega davka, celo za 14 tolarjev dražja od navadne 60 g kreme "SOLEA", ki jo država, kot smo videli zgoraj, obdavčuje z 32 odstotki! (Kako je to mogoče, premislite same(i), drage bralke in bralci!)

Če se vrnemo k analizi naše tabele, opazimo, da imajo najnižje marže v zasebni drogeriji "KRISTAL" V Luciji (odpri so jo pred dvema mesecema).

Po nakupe se izplača zaviti tudi v lucijski discont Mercator-Degro, vendar predvsem za večje količine detergentov, posebno uvoženih (1500 ml koncentrata "AMICO" dobimo po 175,80 SLT, enako količino domačega koncentrata "Dom" pa za 262,10 SLT).

Za konec naj povemo, da so se naše drogerije bogato založile z vrsto različnih krem in olj za sončenje. Če se letos še niste sončili, boste za 125 ml "AMBRE SOLAIRE" segli globoko v žep, saj stane 330 tolarjev.

Pripravil: David Božič

NEVOŠČLJIVOST PRERASLA RAZUMEVANJE?"

Objavljamo še "eno plat" zvona kot odmev na estavek, ki smo ga pod zgornjim naslovom balodanili v naši zadnji številki. Pisec se sicer kot račka okoli vrele kaše izmika poanti sestavka, dnev pa še posebej objavljamo tudi zato, ker avtor njem posredno načena zelo pereča vprašanje: ako dolgo bo še mogoče trpeti na enem najlepših elov portoroške obale, na pragu evropsko nanega Bernardina, pretežno zaradi neustreznega upravljanja tudi za vsestransko uveljavljeni adralni klub "Pirat", vse prej kot ugledno sračje nezdo?

ŠE NE ZLEPA PA ZGRDA

Tako sta verjetno pomislila mlada podjetneža Iojan Filipčič in Gianluca Buljevič, ko sta se napotila g. Gustavu Guzeju, da bi jima z ustreznim člankom "Portorožanu" pomagal utirati trnovo pot k ureditvi njihuni sanj - gostinskega lokala na prostoru bernardinske obale, s katero upravlja jadralski klub Pirat Portorož.

Jasno je, da je bilo potrebno za takšno podporo apisati tendenciozen članek, ki njegovega aročnika prikaže javnosti v kar se da svetli luči in lasti kot žrtev. Tako neobjektivno pisanje si je rivoščil Gustav Guzej in ga v majski številki "Portorožana" strnil pod naslov "Nevoščljivost prerasla razumevanje".

Zameriti mu gre dejstvo, da je drugo plat nadalje, med ostalim delo jadralskega kluba, pustil temi, oziroma ga je poskušal celo očrniti. Zlasti v adnjem odstavku članka z neodgovornimi izjavami, ne vem kakšni nevoščljivosti in trditvami o pristnosti gostinskega lokala na območju jadralskega kluba.

Predlagam, da skupaj z avtorjem zgoraj omenenega članka in cenjenimi bralci preverimo uvedene trditve in poskušamo dometi, kaj se kriva za tem.

Kar se nevoščljivosti nekaterih članov jadralskega kluba tiče, vanjo močno dvomim, saj si na rimer jaz ne želim služiti vsakdanjega kruha s očenjem hladne pijače mladim jadralcem.

Gospod Guzej govori o zanimivi, koristni in iikomur škodljivi postavitvi gostinskega lokala. Jaz a menim, da je neprimerno bolj zanimiva in oristna dejavnost jadralskega kluba. Mladina se aho ukvarja z jadralskim športom le v tem edinem tubu, lokalov, kjer se toči pijača, pa je v obični v zobilju. Zakaj je gostinski lokal v klubu celo škodljiv, om poskušal pojasniti z osvetlitvijo naslednjega problema.

Jadralski klub premore tudi skromne sanitare rostore, ki sta jih predrzna investitorja brez soglasja kluba že pričela preurejati za potrebe svojega okala in velikodušno obljubila, da jih bodo lahko iporabljali tudi člani kluba.

Predstavljajte si mlade športnike - otroke, ki jih o poleti v klubu kar mrgolelo, kako na WC-ju aletitjo na gostilniške razmere. Ta primer hkrati okazuje, kako zelo življenjsko in odgovorno o adevi presoja vodstvo kluba, ko se vztrajno odloča, fa ne bo dovolilo združevati mladinskega športa s xopivanjem.

Mnenja sem, da je iz povedanega očitno, da ni nevoščljivost vzrok za nerazumevanje interesov g. 3. Buljeviča in B. Filipčiča, temveč je temu tako arekovala zaščita interesov jadralscev, ki jih omenena fanta še vedno skušata prikrajšati za del že ako preskromnega klubskega pros tora.

Naj končam z mislijo, da vsaj v krščanski xivilizaciji niti lačnim ni dovoljeno lagati, še manj pa crasti.

Jadran Koren

A PROPOSITO DI "ALI POSTAJAMO TUJCI V LASTNEM KRAJU?"

(Diventiamo stranieri in casa nostra?)

Vorrei fare qualche considerazione in merito all'articolo del Sig. Dušan Puh (vedi Nro 5 del Giornale di Portorose). Principalmente mi riferirei all'osservazione sul nome del bar "Spiaggia" di Portorose. A tal proposito dapprima vista l'insegna "Spiaggia" da ambedue le parti mi sono chiesto come mai non e' bilingue? Ed ancora oggi farei un appunto, se non pensassi che tale bar abbia voluto dare un solo nome. Infatti, se vengono tollerati tanti nomi in varie lingue e anche nella sola lingua slovena, perche' puo' disturbare un nome come "Spiaggia", che piu' nostrano di cosi', non lo si puo' avere. Per quanti anni decenni o addirittura secoli si e' usato il nome "Spiaggia" di Portorose dalla stessa popolazione autoctona della localita'; un'altra cosa sarebbe se il bar dovesse indicare l'impianto balneare, allora si' che l'insegna dovrebbe essere bilingue. Inoltre come mai da anni si e' sempre tollerato il Ristorante "Plaža" in una sola lingua.

Ma gia' che siamo in argomento di "stranieri in casa propria", perche' non facciamo delle osservazioni a chi vengono dati in affitto o si da' la possibilita' di aprire degli esercizi, negozi, bancarelle...?

Questo mi sembra assai piu' importante che la tabella (e a Portorose o in altre localita' del Comune ne abbiamo degli esempi!) Difatti piu' delle volte sono proprio i cittadini autoctoni che hanno delle difficolta'. Vedi ad. es. quanto citato dal Sig. Guzej sul caso Buljevic (di madre piranese - Rotter) sull'apertura dell'esercizio a Bernardin. Oppure almeno mi sembra ancora non risolta la questione in merito all'apertura di una saletta per terapia "Fitness" in Via Vilfan a Portorose da parte di Roby Smrekar, di famiglia locale ben conosciuta per attivita' sociali e anche umanitarie!

Ecco qualche esempio per sostenere le peculiarita' autoctone e "nostrane", quindi per non sentirsi stranieri in casa propria. A tal proposito vorrei fare un'aggiunta personale, sempre a riguardo della mia intervista sul Nro 5 del Giornale di Portorose: finalmente ho ottenuto la cittadinanza slovena; quindi avro' modo di non sentirmi straniero in Istria!

Elio Musizza

"ALI POSTAJAMO TUJCI V LASTNEM KRAJU?"

V prejšnji številki "Portorožana" smo objavili članek Dušana Puha z naslovom "Ali postajamo tujci v lastnem kraju?"

V članku se je avtor še posebej spotaknil ob ime novega gostinskega lokala - "Spiaggia".

Kaže, da je objava članka le dosegla svoj namen, saj je lastnik bara že namestil tudi napis v slovenščini - "Plaža".

KULTURA

VILA SAN MARCO OŽIVLJA: Razstave, pogovori, literarni in glasbeni večeri...

Le nekaterim zanesenjakom in vztrajnim kulturnim delavcem se lahko zahvalimo, da sredi Portoroža ni nastala še ena trgovina ali nov gostinski lokal. Takšna usoda bi bila skoraj doletela vilo San Marco in s tem stalno zbirko Splošne plovbe v portoroški enoti Pomorskega muzeja. Splošna plovba, ki je lastnik stavbe in zemljišča, je namreč nameravala prostore oddati v najem ali stavbo celo prodati. V njej bi se odvijala sicer bolj donosna trgovsko-gostinska dejavnost.

V vili San Marco v zadnjih letih resda ni bilo čutiti živahnega kulturnega utripa. Le enkrat ali dvakrat letno so v Pomorskem muzeju ob sodelovanju zunanjih sodelavcev postavili kakšno likovno razstavo. To pa je za takšen prostor v središču Portoroža odločno premalo. Vila je s svojim vrtom in stopniščem primerna za raznovrstne kulturne prireditve. Vsekakor bi oživil več kulturnega življenja v njej pomenila veliko pridobitev za Portorožane, hkrati pa bi bila tudi popestritev turistične ponudbe, zadovoljila bi predvsem potrebe kulturnega turizma.

Zdi se, da se zdaj vendarle nekaj premika.

Od 12. junija je na ogled razstava grafičnih del mlade oblikovalke **Fulvie Grbac iz Parecaga**. V njenih delih se zrcali želja po upodobitvi likovno težko izrazljivih pojavov, kot so voda, veter, gibanje, svetloba. Razstava, ki naj bi prebila led.

Avgusta bodo v vili San Marco pripravili **spominsko razstavo** ob deseti obletnici smrti **Roberta Hlavatyja**. Kasneje naj bi pripravili **razstavo del slikarja Maria Vilharja**. Jeseni bodo sledili svojim načrtom o oživitvi vile San Marco in pripravili **kartografsko razstavo**. Na ogled bodo razni pomorski zemljevidi in karte.

Vmes bi lahko potekale razne predstavitve knjig. Podobno se je zgodilo sredi junija, ko je potekal pogovor z avtorji revije Happy new age. Nekateri izmed razstav naj bi v prihodnosti spremljale tudi literarne in glasbene prireditve. Vsekakor spodbudni načrti. V muzeju skušajo tako upravičiti svoje bivanje v vili San Marco, nam je povedala **Duška Žitko** s Pomorskega muzeja v Piranu.

Toda ob vsej dobri volji se morajo v muzeju otepati z mnogimi težavami, ki delno izvirajo tudi iz nerazumevanja in mačehovskega odnosa okolice do kulturnega dogajanja. Nekaj pomoči bi najprej potrebovali pri osvetlitvi stopnišča in parka, da bi si obiskovalci razstav le-te lahko ogledovali tudi v večernih urah; potrebovali bi sredstva za oblikovanje in tiskanje katalogov ter za promocijo razstav in samega muzeja. Okolica, pa tudi tisti, ki skrbijo za celostno podobo Portoroža, bi morali pokazati več razumevanja za dejavnost muzeja in njegovih prizadevnih delavcev. Skupaj bi namreč lahko bolje izkoristili to dragoceno stavbo v središču mesta.

Sijan Pretnar

SPOMINSKA HIŠA CIRIL-a KOSMAC-a PA ZAMIRA: Do nadaljnjega... zaprto

Iz Matične knjižnice Piran, ki upravlja s spominsko hišo Cirila Kosmača na Stari cesti v Portorožu, smo prejeli naslednje sporočilo:

V Spominski hiši Cirila Kosmača v Portorožu do nadaljnjega **odpadejo vse predvidene prireditve**, ker problematika vzdrževanja, oskrbnišva in organiziranja prireditev ne omogoča normalnega delovanja.

Slavko Gaberc, ravnatelj

PORTOROŽARIJE - PORTOROŽARIJE - PORTOROŽ

Asuo tempo avevo fatto delle osservazioni sul problema del traffico stradale, parcheggi e segnaletica... (vedi questionario della CL di Portorose di anni addietro). Quindi vorrei ritornare sull'argomento per fare un'osservazione per almeno un segnale stradale all'inizio della Via Ombrata (Senčna). Presso la stazione delle autocorriere manca una tabella indicante la strada per Koper-Capodistria /o Trst-Triste/; quindi molti automobilisti sia nostrani che stranieri percorrono la Via Ombrata per andare verso Capodistria e quindi devono poi far ritorno chiedendo informazioni! (V TRST PO SENČNI POTI?)

Quando verra' risolto il problema del parcheggio in Via Ombrata (Senčna) dei frequentatori i vari simposi o spettacoli all'Auditorio di Portorose?

A nulla valsero le tante proteste degli abitanti in tale via, piu' delle volte bloccati in strada. Oppure si tratta anche di questione di sicurezza perche' con la via intasata viene impossibilitato qualsivoglia soccorso rapido ed urgente. Lo stesso Auditorio dovrebbe informare i vari ospiti-autisti di non parcheggiare l'automobile sul tratto vietato al parcheggio, oppure la stessa polizia dovrebbe intervenire piu' spesso. Si tratta anche di educazione al traffico, per cui non si puo' immaginare d'avere l'automobile sino alla porta d'entrata, in casa altrui! (NI VLJUDNO PARKIRATI PRED SOSEDOVIMI VRATI...)

Lansko poletje so pred prostor, zdaj že pokojnega "Kastela" montirali moderno orientacijsko tablo. Na njej bi bilo mogoče s pritiskom na gumb dobiti osvetljen kažipot do nekaterih zanimivih poslopij in ulic Portoroža. Reklamni pano zdaj sameva, saj elektronska naprava ne deluje.

Ta dobro zamišljeni kažipot je zdaj spomenik že kar prislovničnemu portoroškemu polovičarstvu. Spomnimo se le na vremensko hišico, ki že več kot leto dni čaka, da bi ji kdo oživil ne tako drage, a že davno pokvarjene meteorološke merilne instrumente. (KRONIČNO POLOVIČARSTVO)

Kar prijetno je prebrati v kakšnem republiškem glasilu k zadeve, ki so bile pred tem objavljene v našem glasilu. Dpisnik Dela Boris Šuligoj je v zanimivi glosi povzel misli Dušana Puha iz zadnje številke Portorožana o napisih v tujih jezikih, ki netito med našimi krajani precej hude krvi. Iz iste številke Portorožana je Boris Šuligoj povzel skoraj v celoti tudi sestavek dr. Miroslava Zeia o značilni, zdravilni portoroški klimi. Tokrat pa ni navedel vira. Mogoče se je zbal, da bi mu njegovi nadrejeni očitali brezplačno reklamiranje Portorožana ali pa, da preveč prepisuje!? (ODMEV TUDI V SLOVENIJI)

Ob začetku cestne vzpetine od Portoroža proti Piranu, kjer Vilfanova cesta ostro zavije na desno, je že nekaj desetletij zapuščena, po zanemarjenosti izstopajoča hiša. Nekateri pravijo, da v poznih nočnih urah tam okoli straši. Skozi priprta vrata je slišati prav zabavne stvari. Menda je nedavno ponoči sredi zborovanja strahov stopila proti cesti sama Magdalena. Ne bi zbudila preveč pozornosti, če ne bi ob cesti postala brez vsega - takšna, kot jo je mati rodila pred nekaj desetletji. In kakšni so šele bili moški strahovi? (HIŠA STRAHOV)

V neposrednem televizijskem prenosu z Adriatic classic rally-a starih avtomobilov, ki je bil 6. junija v bernardinski laguni, je g. Andrej Grahor (predsednik IS SO Piran, za nepoučene), objubil odgovore na vsa vprašanja gledalcev. Odgovore naj bi objavil v "BIG BLUE" (-veliki modrec - Primorske novice) in v našem "Portorožanu" (OBLJUBA DELA DOLG - ALI VPRAŠANJ SMO ZASTAVILI ŽE NIČ KOLIKO!)

Organizator rallija "oldtimerjev" se je v uredništvu "BIG BLUE" (gl. zgoraj) pogovarjal o predstavitvi. Odgovor je bil, da je to za njih nezanimivo. (PORTOROŽAN JIH JE PREHITEL).

Komunalno podjetje "Okolje" vedno ne zakolje. Vest je vredna objave, kot pohvala naslovniku in graja Hotelom Bernardin. V soboto (20.6.1992) slednji niso ugodili prošnji portoroške osnovne šole, ki je gostila vrstnike 2. razreda iz Dovja pri Mojstrani, za brezplačen vstop na plažo. Ne samo to, otroci so lahko brezplačno uporabljali mali tobogan.

Vsi vemo, da veljajo Gorenjci za skopuhe, ki bi še papirnate serviete oprali, vendar so to naši bodoči domači gostje. K nam se bodo nekoč vračali tudi zaradi lepih vtisov, ki so jih kot devetletniki odnesli iz Portoroža. (ŠE BODO DOMAČI GOSTJE REŠEVALI TURISTIČNO SEZONO).

Ali veste, da se še danes po dveh letih, ko smo v Portorožu dvignili smetarsko "revolucijo", nekateri Portorožani ne uklonijo diktatu izvršnega sveta in "Okolja" in plačujejo smeti po tarifah izpred dveh let. (KDO BO PRVI POPUSTIL?)

UTRINKI S TISKOVNE KONFERENCE NA BERNARDINU OB PRIHODU SONČNEGA VLAKA Z DUNAJA

Nestor slovenskega turističnega novinarstva, Milenko Šober, je predsedniku izvršnega sveta SO Piran g. Grahorju in direktorju Hotelov Bernardin g. Čedomilu Vojničju zastavil nekaj zanimivih vprašanj, s katerimi se v KS Portorož že dolgo ubadamo in je vredno, da na njih dobimo odgovore tudi od drugih hotelskih direktorjev. Vprašanja so seveda bila postavljena na temo "Občina Piran - Zelena občina":

- Ali ste opravili meritve po hotelskih sobah o vsebnosti fenola (iverke) in radona ter podatke o tem objavili v svojih prospekth?

- Ali zaračunavate odvoz smeti po kvadratnih metrih površine hotelskih objektov (abstraktno) ali po dejanski količini odpadkov, ki jo hoteli "proizvajajo"? Z abstraktnim načinom obračuna odvoza odpadkov hotelske organizacije seveda niso stimulirane za zmanjševanje količine odpadkov, ki nastajajo z njihovo dejavnostjo.

- Ali ponudite gostom vašega hotela smetano, sladkor, maslo, mleko, marmelado - pa še kaj bi lahko naštel - v individualni embalaži, katero potem zavržete ali v posodi, ki se po uporabi opere?

- G. Šober je na hitro izračunal količino papirnatih prtičkov, ki jih Hotel Bernardin porabi letno. Na podlagi uradnih občinskih podatkov o nočitvah v letu 1990 in s predpostavko, da hotelski gostje uporabljajo papirnate prtičke 2 in pol krat na dan, smo v uredništvu izračunali, da znaša letna poraba "samo" 2.310.000 komadov. Koliko drevov na leto mora pasti, ker gostu ne damo tekstilnega servieta, ki se opere in večkrat uporabi (KJE STE, ZELENJI?)

KAM GREŠ, PORTOROŠKI TURIZEM?

Portorožani neposredno ali posredno živimo od turizma, zato nikomur od krajanov ne more biti vseeno, kakšno smer bo ubral portoroški turizem in ali nam bo nudil možnost, da bolje živimo.

To, da se je portoroško turistično gospodarstvo znašlo v slepi ulici, nismo začutili samo krajan ampak tudi odgovorni turistični delavci in najbrž tudi občinski veljaki (saj družbeni dohodek v občini Piran iz leta v leto pada).

Zaradi tega smo se odločili našim bralcem predstaviti povzetek študije, ki je marca letos nastala pod vodstvom

prof.dr.Borisa Pirjevca iz Zagreba ob sodelovanju turističnih delavcev in drugih zainteresiranih občanov.

Naročnik strokovne naloge o možnostih oblikovanja portoroške turistične ponudbe, ki je nastajala na tako imenovanih "workshopih", je Obalno kraška turistična poslovna skupnost Portorož. Študija nosi naslov "Oblikovanje turistične promotivne politike Portoroža" in bo strokovna podlaga za širšo razpravo v turističnih organizacijah, v skupščini občine in še kje drugje.

Uredništvo

Prof. dr. Boris PIRJEVEC:

OBLIKOVANJE TURISTIČNE PROMOTIVNE POLITIKE PORTOROŽA

P O V Z E T E K študije

Občina Piran, kot pomembno žarišče Slovenskega turizma, z izrednim geo- prometnim položajem, z dolgoletno tradicijo, s številnimi, različnimi turističnimi zmogljivostmi, s pomembno kulturno zgodovinsko zapuščino, z infrastrukturo, občina v kateri je in bo tudi v prihodnje turizem vodilna gospodarska dejavnost, išče rešitve za izhod iz krize.

Obalno kraška turistična poslovna skupnost (OKTPS) je, kot koordinator številnih turističnih aktivnosti na slovenski obali, sprožila tudi vprašanje o prihodnjem razvoju turizma, predvsem kako v novih pogojih, ko je prišlo do drobljenja obstoječih subjektov turistične ponudbe, zagotoviti pogoje, da bodo posamezna turistična podjetja učinkovito nastopala na tržiščih s ciljem doseganja najboljših poslovnih rezultatov.

OKTPS je v interesu turističnih organizacij celotne regije naročila izdelavo programa z naslovom "Oblikovanje turistične promotivne politike Portoroža".

Na podlagi sprejetih tez je bila celotna vsebina programa obdelana na petih dvodnevni workshopih-delavnicah, na katerih je praviloma sodelovalo od 20 do 30 najodgovornejših oseb piranskih turističnih podjetij.

Teme posameznih workshopov:

1. analiza in karakteristika turističnih gibanj Portoroža
2. analiza in značilnosti izbranih emitivnih tržišč
3. oblikovanje turističnega izdelka Portoroža
4. inventarizacija in ocena dosežanih ter opredelitev novih ciljev promotivnih aktivnosti Portoroža
5. oblikovanje turistične promotivne politike Portoroža.

Predstavljeni program je rezultat dolgotrajnih (desetdnevni) razprav, ki so pripeljale do poenotenih stališč in rešitev kot skupni izdelek odgovornih ljudi turističnega gospodarstva občine Piran.

Program "Oblikovanje turistične promotivne politike Portoroža" vsebuje:

- Uvod
- Nekatere značilnosti razvoja turističnega povpraševanja
- Osnovne značilnosti turističnih gibanj Slovenije
- Občina Piran in značilnosti njenih turističnih tokov
- Usmeritve za prestrukturiranje turističnega izdelka
- Konceptijske predpostavke za oblikovanje turističnega izdelka Portoroža
- Določitev ciljev poslovne in razvojne politike
- Določanje ciljev promotivne politike Portoroža
- Organizacijski aspekti izvajanja promotivne politike.

To gradivo seznanja bralca le z izbranimi in skrajšanimi poglavji, ki po oceni avtorjev prikazujejo bistvene rezultate in zaključke programa.

KAKO OBLIKOVATI TURISTIČNI IZDELEK PORTOROŽA

Analiza oblikovanja nove, ali točneje, prestrukturiranje sedanje ponudbe piranskega turističnega območja je izjemno kompleksen problem in to iz več razlogov:

- Portorož ima več kot stoletno turistično tradicijo;
- tekom časa so se pojavljale različne oblike turizma brez trdno postavljenih ciljev ter prioritete razvoja;
- posledično "Portorož" danes nima jasne razvojne vizije pa tudi ne ocene svojih realnih možnosti;

- ne glede na dejstvo, da je Portorož turistično potencialno visoko cenjen na obali, se je zaradi odsotnosti dognanih kriterijev razvoja utopil v povprečje naše ponudbe ter postal tako ena od izvedenk masovnega turizma;

- tudi turistični imidž Portoroža ne presega povprečnega okvira masovnih turističnih destinacij.

Izhajajoč iz prej navedenih, dobro poznanih dejstev, so bila na vseh kolokvijih oblikovana enotna konceptijska izhodišča za nadaljnji razvoj tega območja:

- sprejeta je bila ocena, da je okrog 1.700 ležišč zgornja meja namestitvenih zmogljivosti s tem, da jih je potrebno nujno prestrukturirati; realno zgornjo mejo pa znanstveno določiti;

- optimalna struktura namestitvenih zmogljivosti bi bila:
 - 40 % hoteli
 - 20 % penzionari
 - 20 % apartmaji
 - 10 % privatne sobe
 - 10 % avtokampi
- vse analize izpričujejo nujnost pospešene izboljšave kakovosti sedanjih hotelskih in ostalih kapacitet;

- v ponudbi je nujno vključiti penzione, po katerih je izredno povpraševanje (v ta namen je možno najustrezneje prilagoditi obstoječe počitniške domove);

- z določitvijo standardov ter z ustrezno kreditno politiko je potrebno prilagoditi veliko število slabo izkoriščenih privatnih sob v kvalitetne apartmanske enote in samo manjše število kakovostnih privatnih sob ponuditi v sedanji obliki;

- avtokampe je potrebno zadržati kot segment ponudbe pod pogojem, da bodo v njih nastanitveni objekti najvišje kvalitete;

- pri vodenju poslovne politike je, zaradi vse bolj prisotne tendence skrajševanja povprečne dobe bivanja, potrebno intenzivirati vse oblike turistične ponudbe, kot edinega sredstva za vzpodbuditev turistov k povečanju potrošnje;

- Portorož je namenjen predvsem inozemskemu turizmu; zato naj bi se v prihodnje optimalna struktura domačih in inozemskih nočitev oblikovala v razmerju 20 % : 80 %;

- območje piranske občine ima pogoje za celoletno poslovanje; to bo pomenilo še ugodnejšo izrabo izvensezonskega obdobja ter s tem zmanjšanje sezonske koncentracije, še posebej inozemskega turističnega prometa.

CILJI POSLOVNE IN RAZVOJNE POLITIKE.

Empirična, vendar objektivna analiza turistične možnosti tega območja kot priobalne destinacije s Portorožem kot žariščem ter pomembnim zaledjem (Lipica, Postojnska jama, Škocjanske jame, Izola, Istra) izhaja iz realnih dejstev, na katerih je zgrajen plan prestrukturiranja turistične ponudbe tega območja. Ta bo podlaga za realizacijo poslovnih ciljev in opredeljevanje razvojnih smeri.

Možnost Portoroža označuje nekaj izredno pomembnih elementov turistične ponudbe:

- soline,
- mestno jedro Pirana,
- igralnica,
- letališče,
- marina.

Celotno ponudbo obravnavanega prostora je potrebno graditi na njihovem nadaljnjem razvoju. To hkrati pomeni, da ima "Portorož" objektivne možnosti za relativno hitro opustitev masovnega turizma ter prihodnji razvoj nasloniti na oblikovanje:

- visoke kakovosti turističnih storitev, namenjene individualnim gostom. Kot logična posledica takšnega cilja naj bo tudi nova opredelitev prodajne politike vseh subjektov ponudbe:

- Portorož mora postopoma opuščati masovno tržišče ter svojo ponudbo prilagoditi tržišču srednje plačilno sposobnim gostom.

V Portorož bodo še dolgo prihajali turisti zaradi izrabe njenih maritimnih možnosti. To pa pomeni, da bo Portorož v svojem bistvu ostal letovišče. Portorož ima hkrati nekaj realnih možnosti za ublažitev koncentracije turističnega prometa v poletnih mesecih oziroma za postopno, vendar kontinuirano širitev sezone. Iz tega izhaja objektivni strateški cilj:

- da Portorož razširi na celoletno poslovanje večino objektov svoje ponudbe.

Temu lahko pripomorejo sedanji objekti:

- Avditorij in ostale zmogljivosti za organiziranje kongresnih prireditev,

- Terme in soline,
- Casino',
- Marina,
- Letališče.

Iz tega sledi, da je prodajno politiko usmeriti na:

- kongresni,
- klimatsko-zdraviliški,
- igralniški in
- nautični turizem.

Letališče nudi gostom možnost prihoda z letali, kar je komparativna prednost.

Doslej je bila popolnoma zanemarjena možnost ustvarjati imidž Portoroža kot kulturnega centra z dolgoletno tradicijo. V centru ponudbe je stari obnovljeni Piran, z vsemi urbanimi in zgodovinskimi značilnostmi.

Portorož sedaj nima objektivnih možnosti za bolj intenziven razvoj shopping turizma, pa tudi ne za oblikovanje pomembnega športno rekreacijskega centra. Seveda po to ne pomeni, da tega ne bi razvijali v prihodnje.

Že samo ime Portorož poudarja njegove zelene, ekološke značilnosti. Prav to je nujno vedno poudarjati. Potrebno pa je narediti še marsikaj za opravičenost takšnih nazivov.

Sodoben turistični razvoj narekuje, da se turistični millie kar najbolj identificira z lokalnimi mestnimi aglomeracijami. Tudi to mora biti ena premis pri oblikovanju novih razvojnih planov, tako turizma, kot celotnega območja.

Tako formulirani koncept razvoja turistične ponudbe Portoroža je osnova **marketing planiranja**, po katerem bo:

- ustrezen del veljavne ponudbe določen čas je prilagojen sedanjim tržiščem;
- del novih ali modificiranih uslug v okviru sedanje ponudbe prav tako plasirano na že uveljavljenih tržiščih;
- ustrezen del veljavne ponudbe plasirano na povsem novih ali pa na dosedanjih, vendar modificiranih tržnih segmentih;
- nove oziroma prestrukturirane storitve plasiralo na novih tržiščih ter na novih segmentih.

CILJI PROMOTIVNE POLITIKE PORTOROŽA

Na temelju poglobljenih desetdnevni diskusij na petih workshopih velja nadgrajevati vse marketinške in še posebej promotivne aktivnosti turistične ponudbe Portoroža:

- Portorož je turistična destinacija z več kot stoletno tradicijo,
- ne glede na objektivne možnosti, na dosedanja celotni razvoj in še posebej na doseženo stopnjo turističnega razvoja, je nujno prestrukturirati ponudbo; pri tem je mišljeno oblikovanje novih razvojnih usmeritev predvsem s poudarkom na novih konceptskih in organizacijskih oblikah marketinških in še posebej promotivnih aktivnosti;

- Portorož ima izreden geoprometni položaj, ima celo v svetovnem merilu, zalednje (Lipica, Škocjanske jame, Postojnska jama). Ima nekaj izjemno pomembnih elementov (letališče, marina, casino', terme, soline, staro mesto Piran), ki so podlaga vseh konceptov bodočega turističnega razvoja.

Opisano specifično, pa vendar neizkoriščeno bogastvo ponudbe objektivno omogoča, da Portorož postane kmalu, že zdaj:

- kraj z dolgoletno tradicijo;
- visoko kvaliteto turističnih in drugih storitev;
- letovišče na morski obali s celoletnim poslovanjem;
- ki opušta masovno turistično tržišče in oblikuje ponudbo predvsem za individualne goste;
- v tem dobiva staro mesto Piran vlogo urbanistično-arhitektonskega ter zgodovinsko-kulturnega centra, ima pa tudi velike možnosti za razvoj specializiranih oblik trgovske, turistom namenjene ponudbe (različni butiki).

Ker brez agresivnih in učinkovitih promotivnih aktivnosti ne bo možno doseči zastavljenih poslovnih in razvojnih ciljev, je predlog:

- da se kot cilj promotivnih aktivnosti opredeli nujnost realizacije **NOVE IDENTITETE** tega turističnega območja;

- v vseh oblikah turističnih promotivnih aktivnosti mora biti območje med Dragonjo in Strunjanom predstavljeno kot **PORTOROŽ**, opusti pa se dosedanje nazive kot Slovenska riviera, Slovenska obala, ipd.;

- zaščitni znak te destinacije je **VRTNICA**. Portorož je, vsaj kot nam je znano, edini turistični kraj v Evropi, ki ima v svojem imenu sinonim za vrtnico; to pomeni, za koloriranje znaka uporabljati modro, rumeno in zeleno barvo; le-te predstavljajo sinonime za morje (modra); za sonce (rumena) in za ekologijo (zeleno); ob tem velja spomniti, da je zelena tudi barva Slovenije;

- da mora dizajn znaka z imenom upoštevati tudi turistično tradicijo, zgodovino in kulturo tega območja;

- da mora biti na vseh promotivnih sredstvih vidno označen turistični znak Slovenije;

- novi promotivni slogan naj se glasi približno:

PORTOROŽ "NOVA" TURISTIČNA DESTINACIJA S STOLETNO TRADICIJO. Pojem "nova turistična destinacija" pomeni: nov koncept, nova vsebina, nova kvaliteta ponudbe; po drugi strani pa poudariti dejstvo o več kot stoletnem gojenju tradicije kvalitetnega gostoljublja.

IZVAJANJE PROMOTIVNIH AKTIVNOSTI

Turistična destinacija PORTOROŽ sodi s svojimi zmogljivostmi, z realnim ziranim turističnim prometom in dohodkom ter s kadrovskim potencialom med vodilne turistične centre v Sloveniji. To omogoča celotnemu gospodarstvu obravnavanega območja, situacija turističnega gospodarstva pa od njega celo zahteva, veliko večjo angažiranost ter prevzem aдекватne vloge v kreiranju ter realiziranju turistične in drugih vrst politike Slovenije.

Za izvedbo vseh navedenih nalog je potrebno formirati **PROFESIONALNO ORGANIZACIJO**. Njena osnovna naloga mora biti izvajanje marketinških oziroma promotivnih aktivnosti, kot so zastavljene v tem ter drugih marketinških ali promotivnih programih.

Ena relevantnih zadolžitve te nove organizacije bo tudi iniciativa in koordinacija med sodelujočimi v ponudbi. Gre namreč za sestav različnih kooperativnih aktivnosti, ki v tem primeru zahtevajo kooperativnost promocije na nivoju PORTOROŽA.

PROGRAM V JUNIJU - PROGRAM V JUNIJU - PROGRA V JUNIJU - PROGRAM V JUNIJU - PROGRAM V JUNIJU

V juniju se zaključuje šola, vsi že čakamo poletje... tudi v Avditoriju, kjer nas v vročih poletnih mesecih čaka pester kulturni program, pred tem pa še nekaj kongresov, na katere se moramo temeljito pripraviti. Zaradi naštetega in zaradi, v juniju vedno nekoliko slabšega obiska bo junijski program nekoliko skrčen :

*v nedeljo, 7. junija ob 21.00 - **filmska predstava**: DOC HOLLYWOOD;

*v petek, 12. junija - **PREMIERA baletne skupine** KUD Karol Pahor iz Pirana pod mentorskim vodstvom Lidije Pogačar: zaključna predstava otroškega programa;

*v soboto, 13. junija ob 21.00 in v nedeljo, 14. junija ob 21.00 - **filmska predstava**: "J.F.K." /upamo, da bomo film tokrat tudi zares dobili/;

*v nedeljo, 21. junija ob 21.00 - **filmska predstava**: NA TVOJ RAČUN;

*v četrtek, 25. junija ob 21.00 - NA DAN IZIDA KNJIGE - "VEČER Z GOSTOM". Slovenskega ministra za obrambo, **JANEŽA JANŠO**, bo ob izidu njegove knjige "PREMIKI" predstavil urednik **ALEKSANDER ZORN**. Obeta se nam zanimiv večer. Knjigo boste lahko tudi kupili.

*v nedeljo, 28. junija ob 21.00 uri - **filmska predstava**: SKODRANA SUZI.

OPTIKA

Šahini Kristo Portorož, 066/73-091

NOVO V PORTOROŽU
hotel Slovenija (poleg banke)

- ✎ izdelava, popravilo in vzdrževanje vseh vrst očal z dioptrijo
- ✎ velika izbira sončnih očal in okvirjev
- ✎ preverjanje dioptrije

- ✎ confezione, riparazione e manutenzione di tutti i tipi di occhiali con diottria
- ✎ vasto assortimento di occhiali da sole e cornici
- ✎ verifica del lavoro di diottria

NUOVO A PORTOROSE Alibergo Slovenia

NEREKLAMIRANA PORTOROŠKA TURISTIČNA PREDNOST - "LUFTBAD"

Zaradi lege je Portorož izredno sončen in zaščiteno od vetra. V treh poletnih mesecih ima 789 sončnih ur (pozimi 330), le 320 mm padavin (pozimi isto), hitrost vetra minimalno (po Beaufort-ovi skali) le 0,4 (pozimi 0,9), poletno temperaturo povprečno med 21° in 23° C (pozimi 6,3).

Jod v portoroškem ozračju

Po mednarodni kvalifikaciji (Svetovna zdravstvena organizacija - WHO) je ozračje v Portorožu ocenjeno kot izredno čisto in zdravo ("O" - kategorija) - brez vsakršne industrije. V kubinčnem centimetru zraka je 100.000 aerosola, polmera ene deset-tisočinke do ene desetmilijoninke. Aerosolski kompleks na čistem morskem zraku ima namreč dve značilnosti: prvič, odsotnost škodljivih snovi alergenov (delce industrijskega in tehničnega onesnaženja zraka), in drugo: vsebnost aerosola v zraku predvsem natrijevega klorida (NaCl), ki lahko naraste celo na en miligram in ostalih elementov (v

sledovih) predvsem fluora in joda, kar daje več mikrogramov na kubični meter. Količina joda v zraku zavisi precej od razlike med plimo in oseko, ki pa je v našem delu Jadrana blizu enega metra - in seveda od plitvih in velikih površin le nekaj centimetrov do decimetrov plitvega morja, kot so prav sečoveljske soline. Zaradi velikega izhlapevanja v poletnih mesecih vsebuje portoroško ozračje veliko joda, za kar si je tudi prisluzil - žal premalo izkoriščeno - priznanje svetovne zdravstvene organizacije.

Portoroška klima ugodno vpliva na endokrini (hormonski) in nevrovegetativni sistem organizma, medtem ko adaptacija na tako klimo nastopi hitro, brez večjih reakcij organizma. Zato je v Portorožu vse leto primerno za zdravljenje, odmor in razvedrilo.

Kako bi takšno izredno - "zračno kopel" - "luftbad" - izkoristila v reklamne svrhe kakšna svetovna turistična agencija!

dr. Miroslav ZEJ

ODMEVI NAŠIH BRALCEV - ODMEVI

Svoje mnenje o portoroški javni razsvetljavi nam je poslala

Mojca CIHLAR :

Upokojene portoroške svetilke

Slovenija je končno dočkala mednarodno priznanje, davčna uprava je prav tako pohitela opozarjati državljane mlade države, da vstopamo v Evropo, doma pa nestrno pričakujemo gruče turistov iz Italije, Avstrije in še posebno Nemčije. A kaj, ko gostu niso dovolj le hrana, pa nekaj sonca in seveda morja. Nihče ne pomisli, da je plaža zanimiva za turista le, dokler sije sonce, kaj pa potem ?

Za dnevom pride noč, za Portorož je še posebno temna, saj so nekateri, ki sanjajo o nekakšni pešpoti, pozabili, da tja sodi tudi primerna razsvetljava.

Portorož "krasijo" številne svetilke, a žalostno pri tem je to, da večina svetilk v nočnih urah resnično samo krasi portoroško promenado. Kdo ve ali od vrste luči, ki stojijo ob cesti, sveti le polovica, morda tretjina, ali pa jih je na "zaslužnem počitku" še več? Morda bi kdo odgovoril, da so pač obcestne svetilke priljubljena tarča "previdnih" voznikov, vendar ni povsem tako. Marsikatera svetilka zamažena na nekoga, ki bo prišel in zamenjal žarnice, kdo naj to stori, ne ve nihče, morda niti tisti, ki bi to moral. Ali gre za nemarnost, ali pa bo kdo spet zagodel staro pesem o kroničnem pomanjkanju denarja?

Prostovoljni prispevki - prostovol

Za to številko "Portorožana" so v sklad za njegovo izdajanje darovali:

Marija Škvor s Sončne poti 500 tolarjev, **Metod Polajnar** s Sončne poti 500 SLT, **Jože Fartek** s Senčne poti 200 SLT, **Hilda Piki** z Mirnega kota 300 SLT, **Pavla Mihalič** z Belokriške ceste 500 SLT, **Anton Terpin** iz Strunjana 500 SLT in **Bruno Bertok** s Cvetne poti 200 tolarjev.

"Portorožan" hvaležno sprejema vaše prostovoljne prispevke, ki jih lahko vsak delovnik prinesete osebno v uredništvo (KS Portorož, Obala 16, 1. nadstropje levo) ali jih nakažete po položnici na žiro račun KS Porto rož štev. 51410-645-50022 s pripisom "Za Portorožana"

Cena enega izvoda : 0 tolarjev.

portorožan

Številka / numero 5 • maj / maggio '92
• letnik / anno II

PORTOROŽAN je vpisan v register časopisov pri Ministrstvu za Informiranje pod registrsko številko 990. V časopisnem svetu so: Nataša Benčič-Jelačin, Branko Simonovič, Majda Vlačič, Alojz Umek, Gustav Guzej.

UREDNIŠTVO ČASOPISA KRAJANOV PORTOROŽA / REDAZIONE DEL GIORNALE DEI CITTADINI DI PORTOROSE : Gustav GUZEJ (glavni in odgovorni urednik / capo redattore e redattore responsabile), Mitja JANČAR, Mirko KOS, Jovan NIKOLIČ, Sijan PRETNAR, Snežna REŠEK, Irina STEGEL, Livia SIKUR ZORMAN; oblikovanje naslovnice / copertina di : Teo TAVŽELJ, dipl. arh.; tehnična ureditev / redazione tecnica : Boris VUK; tisk / stampa: Biografika "BORI" Izdala: naklada / tiratura: 1500. IZ-

DAJATELJ / EDITORE: Krajevna skupnost Portorož / C.L. di Portorose; naslov uredništva: Obala 16, Portorož, Tel. 73046 / Indirizzo della redazione: Lungomare 16, Portorose, Telef. 73046. Cena enega izvoda/prezda di un esemplare: brezplačen/gratuito.

V TEJ ŠTEVILKI SO SODELOVALI ŠE / IN QUESTO NUMERO HANNO COLLABORATO: David Božič, Mojca Cihlar, prof. Sonja Hrabar, Dušan Puh, Ondina Lusa, Cesarina Smrekar, dr. Miroslav Zei. *